

Ankieta dla uczniów klas IV-VIII Szkoły Podstawowej

im. ks. A. Tyczyńskiego w Albigowej

(Dotycząca czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania ryzykownych zachowań przez uczniów)

Problem badawczy : Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania ryzykownych zachowań przez uczniów.

Problem narkomanii w Polsce nie dotyczy już tylko określonych grup czy środowisk społecznych, ale jest zagrożeniem powszechnym. Niestety trzeba przyjąć, że każde dziecko może mieć kontakt ze środkami odurzającymi. Grupami szczególnie narażonymi na używanie substancji psychoaktywnych są dzieci i młodzież pozostające bez opieki rodzicielskiej, osoby zagrożone demoralizacją, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, a także młodzież z zaburzeniami zachowania oraz koncentracji i uwagi. Grupy młodzieży zagrożonej wymagają szczególnych oddziaływań profilaktycznych prowadzących do zmiany stylu życia i zaprzestania używania narkotyków, w szczególności działań zwiększających wiedzę na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, kształtujących przekonania normatywne i postawy prozdrowotne, a także zmniejszających deficyty umiejętności psychospołecznych. Wnioski z wielu badań naukowych wskazują, że jeśli działania na rzecz zapobiegania narkomanii mają być skuteczne, muszą wykorzystywać współczesną wiedzę na temat czynników chroniących, czynników ryzyka oraz modeli teoretycznych wyjaśniających zjawisko inicjacji narkotykowej i rozwijania się problemowego wzoru używania substancji psychoaktywnych. W związku z tymi okolicznościami przeprowadziliśmy w naszej placówce ewaluację, której wyniki stały się podstawą do opracowania – rozpoznania czynników ryzyka oraz czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania ryzykownych zachowań przez uczniów.

Plan badań

1. Przygotowanie narzędzi badawczych – ankiet,
 - a) ankietowanie uczniów kl. IV, VI, VII i VIII,
 - b) analiza wyników ankiet w kl. VII i VIII na temat „Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących”,
 - c) zestawienie procentowe wyników badań z ankiet,
 - d) próba oceny czynników ryzyka na podstawie badania ankietowego uczniów kl. IV, VI, VII i VIII,
 - e) opracowanie wniosków z badania ankietowego uczniów,
 - f) rekomendacje do dalszej pracy.

Narzędzia badawcze

W toku analizy wykorzystano następujące techniki badawcze: Badanie ankietowanie uczniów kl. IV, VI, VII i VIII,

Grupa badawcza:

Grupę badawczą stanowili uczniowie klas IVb - VIIIb SP w Albigowej.. Badanie przeprowadzono na grupie 62 uczniów, w tym 37 dziewczyn i 25 chłopców co stanowi 86% ogółu.

Dobór wielkości badanych grup był zgodny z najwyższymi standardami prowadzenia badań socjologiczno-ewaluacyjnych oraz potrzeb placówki.

Termin badań:

Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 7 – 9 września 2020 roku.

Analiza ankiety skierowanej do uczniów

Wyniki badania przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Płeć

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Chłopiec	9	47,5	2	20	7	37	7	50
Dziewczyna	10	52,5	8	80	12	63	7	50
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

Tabela 2. Jak często grasz na komputerze?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Codziennie	8	42	1	10	1	5	2	14
Raz na parę dni	5	26	5	50	3	16	4	28,5
Raz w tygodniu	3	16	1	10	2	10,5	-	-
Raz na miesiąc	1	5	1	10	2	10,5	-	-
Nie gram	2	11	2	20	11	58	8	57,5
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

Wnioski:

1. *Codziennie na komputerze gra 14% uczniów klas VIII, 5% klasy VII, 10 % klasy VI, natomiast uczniowie klasy IV to 42% ankietowanych .*
2. *Zdecydowana większość ankietowanych uczniów z klas VII i VIII w swoich odpowiedziach wskazało, że nie gra codziennie na komputerze – ponad 57 %, a w klasie VI to 20%, natomiast w klasie IV 11%*
3. *Natomiast grę na raz na parę dni deklaruje ponad 28% ankietowanych*

Tabela 3. Jak często uprawiasz sport?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Codziennie	15	79	8	80	14	74	-	-
Raz na parę dni	3	16	2	20	4	21	14	100
Raz w tygodniu	1	5	-	-	-	-	-	-
Nie uprawiam	-	-	-	-	1	5	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. *Codziennie uprawianie sportu deklarują uczniowie klasy IV 78%, klasy VI 80%, a klasy VII 74%. Uczniowie klasy VIII nie uprawiają sportu codziennie.*
2. *100% ankietowanych uczniów z klasy VIII w swoich odpowiedziach wskazała, że uprawia sport raz na parę dni.
Natomiast w klasie IV to 16%, w VI 20%, a w VII 21%*
3. *Raz w tygodniu uprawia sport 5% ankietowanych z klasy IV*
4. *Sportu nie uprawia 5% uczniów z klasy VII*

Tabela 4. Jak często czytasz książki dla przyjemności?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Codziennie	2	11	1	20	1	5	1	7
Raz na parę dni	4	21	2	20	2	11	1	7
Raz w tygodniu	-	-	-	-	1	5	1	7
Raz w miesiącu	8	42	4	40	8	42	4	29
Nie czytam	5	26	3	30	7	37	7	50
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. *Tylko 5 % uczniów klasy VII i 7 % uczniów klasy VIII robi to codziennie dla przyjemności i raz w tygodniu sięga po książkę. Więcej czasu z książką spędza klasa IV 11%, natomiast klasa VI 20% ankietowanych*
2. *Połowa ankietowanych uczniów z klasy VIII w swoich odpowiedziach wskazała, że nie czyta w ogóle książek dla przyjemności.*
3. *Natomiast klasa VII 37%, klasa VI 30%, a IV 26%*
4. *Z ankiety wnioskować można, że zarówno uczniowie kl. IV-VIII, woli inaczej spędzić czas niż na czytaniu książek.*
5. *Blisko 1/4 badanej grupy na czytanie książek dla przyjemności poświęca jedynie jeden dzień w miesiącu.*

Tabela 5. Jak oceniasz swoje relacje z matką?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Bardzo dobrze	10	52	8	80	11	58	11	78,5
Dobrze	7	37	2	20	4	21	3	21,5
Średnio dobrze	2	11	-	-	4	21	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. *Zdecydowana większość ankietowanej młodzieży, zarówno uczniowie kl. IV- VIII bardzo dobrze ocenia relacje ze swoją matką. Z czego ok. 25% ankietowanych ocenia je dobrze.*
2. *Co piąty uczeń klasy IV i VII ocenia te relacje średnio dobrze.*
3. *Nie było odpowiedzi wśród ankietowanej młodzieży że te relacje są złe czy bardzo złe.*

Tabela 6. Jak oceniasz swoje relacje z ojcem?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Bardzo dobrze	11	58	7	70	11	58	9	64
Dobrze	5	26	3	30	3	16	5	36
Średnio dobrze	3	16	-	-	4	21	-	-
Bardzo zła	-	-	-	--	1	5	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. *Większość ankietowanej młodzieży w swoich odpowiedziach oceniła stosunki z ojcem jako bardzo dobre bądź dobre. Młodzież zdecydowanie surowiej ocenia swoje stosunki z ojcem niż matką.*
2. *Uczniowie klasy IV i VII swoje relacje z ojcem ocenili średnio dobrze 37%*
3. *Niewielka ilość odpowiedzi w grupie uczniów klasy VII dotyczyła określenia stosunków z ojcem na poziomie bardzo złym. Tak twierdzi jedynie 5% badanych w tej grupie wiekowej.*

Tabela 7. Czy poniższe stwierdzenia odnoszą się do Ciebie?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Mogę łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od przyjaciela	13	68,5	6	60	16	84	8	57
Mogę łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od ojca	16	84	8	80	10	53	8	57
Mogę łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od matki	17	89	8	80	12	63	11	78,5
Moi rodzice wiedzą gdzie spędzam czas poza domem	16	84	9	90	14	74	13	93
Moi rodzice wiedzą z kim spędzam czas poza domem	14	74	9	90	14	74	11	78,5
Razem	67	399,5	40	400	66	348	52	364

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ było to pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru

1. *Badana młodzież w swoich odpowiedziach wskazała, że w razie problemów może łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od swojego przyjaciela. Zdecydowanie tak twierdzi ponad 50 % ankietowanych.*
2. *Zdecydowana większość ankietowanych wskazuje, że może łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od swojego ojca, ale większa grupa respondentów twierdzi, że mogą liczyć na wsparcie emocjonalne ze strony matki, gdyby takiego potrzebowali.*
3. *Ponad 80% badanych uczniów w swoich odpowiedziach wskazała, że ich rodzice wiedzą, gdzie młodzież spędza czas poza domem.*
4. *Ponad 70% badanej młodzieży przyznała, że ich rodzice wiedzą z kim oni spędzają wieczory.*

Tabela 8. Czy w Twojej klasie jest wielu uczniów, którzy odnoszą się do Ciebie w sposób sprawiający przykrość?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Tak	-	-	1	10	-	-	-	-
Raczej tak	2	11	-	-	2	11	2	14
Nie	5	26	4	40	7	37	8	57
Raczej nie	12	63	5	50	10	52	4	29
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Tylko 10% badanej młodzieży (uczeń klasy IV) w swoich odpowiedziach wskazał, że postępowanie kolegów z klasy sprawia mu przykrość.
2. 88 % uczniów klas IV-VIII uważa, że postępowanie ich kolegów nie sprawia im przykrości.
3. 36 % ankietowanych uczniów udzielając odpowiedzi na to pytanie wskazała, że postępowanie ich kolegów z klasy jest niewłaściwe i sprawia im przykrość.

Tabela 9. Czy uważasz, że siłą można rozwiązać konflikt?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Tak	1	5	-	-	-	-	1	7
Raczej tak	2	11	-	-	3	16	3	21,5
Nie	8	42	5	50	13	68	7	50
Raczej nie	8	42	5	50	3	16	3	21,5
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Zdecydowana większość badanej młodzieży (uczniowie klas IV-VIII) uważa, że siłą nie rozwiązuje się konfliktów.
2. 12% uczniów klasy IV i VIII w swoich odpowiedziach wskazało, że siłą można rozwiązać konflikt.
3. Uczniowie kl. VII-VIII stanowią większą grupę ankietowanych i stwierdza, że konflikt można rozwiązać bez użycia siły.

Tabela 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś przemocy ze strony koleżanek i kolegów ze szkoły?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Nie	12	63	9	90	14	74	13	93
Tak	7	37	1	10	5	26	1	7
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Z przebadanych ankiet wynika, że duża część młodzieży doświadczyła przemocy ze strony kolegów czy koleżanek ze szkoły. Przemocy ze strony rówieśników doznało prawie 20 % uczniów klas IV-VIII
2. Ponad 80% badanej młodzieży (klas IV-VIII) zdecydowanie zaprzecza by padła ofiarą rówieśników ze szkoły.

Tabela 11. Czy uważasz, że jesteś pewny siebie?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Tak	12	63	5	50	3	16	6	43
Raczej tak	7	37	5	50	16	84	6	43
Nie	-	-	-	-	-	-	-	-
Raczej nie	-	-	-	-	-	-	2	14
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Zdecydowana większość w tej grupie wiekowej twierdzi, że nie jest pewna siebie z czego aż 44 % stwierdza to jednoznacznie.
2. Z udzielonych odpowiedzi wylania się obraz młodzieży pewna siebie w stosunku do swoich rówieśników.

Tabela 12. Czy wiesz czym są narkotyki?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Nie	3	16	2	20	-	-	-	-
Tak	16	84	8	80	19	100	14	100
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Wszyscy uczniowie klas VII-VIII, bo aż 100 % w swoich odpowiedziach wskazała, że wie czym są narkotyki.
2. 36 % młodzieży klas IV-VI wie czym są narkotyki.
3. Wynioskować można, że świadomość młodzieży w tym temacie wzrasta wraz z wiekiem, ponieważ tylko 36% uczniów klas IV-VI przyznaje, że nie wie czym są narkotyki.

Tabela 13. Wskaż, która z poniższych definicji najlepiej opisuje narkotyki.

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Niebezpieczny środek, który silnie uzależnia i wprowadza organizm w odmienny stan	17	90	10	100	18	95	13	93
Środek, który zwiększa sprawność organizmu, ale nie jest niebezpieczny.	1	5	-	-	-	-	1	7
Środek, który wprowadza przyjemny stan, ale jest bezpieczny	-	-	-	-	1	5	-	-
Żadna z wymienionych	1	5	-	-	-	-	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. Spośród młodzieży kl. IV-VI, która wie czym są narkotyki zdecydowana większość w swoich odpowiedziach wskazała, że jest to środek silnie uzależniający i wprowadzający organizm w odmienny stan. Jednak 5 % ankietowanych w tej grupie wiekowej uważa narkotyki za środek zwiększający sprawność organizmu.
2. Równie duża świadomość co do narkotyków mają uczniowie kl. VII-VIII. Ponad 90 % badanej młodzieży uważa narkotyki jako niebezpieczny środek silnie uzależniający.

Tabela 14. Czy wiesz czym są dopalacze?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Nie	11	58	2	20	1	5	-	-
Tak	8	42	8	80	18	85	14	100
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

Świadomość młodzieży w temacie czym są dopalacze jest bardzo wysoka. Zarówno uczniowie klas IV-VI jak i klas VII-VIII w swoich odpowiedziach zdecydowanie potwierdziła, że wie czym są dopalacze.

Tabela 15. Wskaż, która z poniższych definicji najlepiej opisuje dopalacze.

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Legalny i bezpieczny środek, zbliżony do działania narkotyków	-	-	-	-	-	-	-	-
Legalny, ale niebezpieczny środek, zbliżony do działania narkotyków	7	37	1	10	2	11	1	7
Niebezpieczny, syntetyczny środek zbliżony do działania narkotyków	11	58	9	90	15	78	13	93
Produkt kolekcjonerski niebezpieczny i niewskazany do spożycia	1	5	-	-	2	11	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. 17% ankietowanej młodzieży uważa je za produkt kolekcjonerski nieprzeznaczony i niewskazany do spożycia. A aż prawie co piąty uczeń w swoich odpowiedziach wskazał, że dopalacze są legalnym środkiem o działaniu podobnym do narkotyków. Być może wynika to z przekazów medialnych, niekoniecznie dobrze rozumianych przez młodzież.
2. Większość badanej młodzieży w tej grupie wiekowej uważa dopalacze za niebezpieczny, syntetyczny środek o działaniu zbliżonym do narkotyków.

Tabela 16. Czy ktoś kiedyś proponował Ci narkotyki?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Nie	19	100	10	100	19	100	14	100
Tak	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. 100 % uczniów kl. IV-VIII stwierdza, że nikt nie proponował im narkotyków.

Tabela 17. Którą z poniższych dróg wybrałbyś jako skuteczne narzędzie pomocy osobie zażywającej narkotyki?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Przekazanie informacji rodzicom osoby zażywającej narkotyki	10	53	5	50	8	42	7	50
Kontakt ze specjalnym ośrodkiem ds. uzależnień	6	32	4	40	3	16	1	7
Przekazanie informacji wychowawcy	5	26	4	40	5	26	4	28
Nie mam zdania	5	26	2	20	3	16	4	28
Razem	26	137	15	150	19	100	16	113

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ było to pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

1. Badana młodzież nie ma zadania nt. skutecznego narzędzia pomocy osobie, która zażywa narkotyki.
2. Nieliczne odpowiedzi wskazują, że młodzież aby pomóc osobie zażywającej narkotyki, skontaktowałaby ze specjalnym ośrodkiem ds. uzależnień.
3. Część badanych przekazałby informację wychowawcy. Młodzież woli pozostać bierna w temacie pomocy osobom zażywającym narkotyki.
4. Ok 50% badanych poinformowałoby o problemie rodziców osoby zażywającej narkotyki.

6. Tabela 18. Czy w ciągu 2 ostatnich miesięcy byłeś świadkiem?:

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Palenia papierosów	6	31	7	70	9	47	12	86
Picia alkoholu	4	21	3	30	3	16	8	57
Brania narkotyków	1	5	-	-	-	-	1	7
Nie byłem świadkiem	13	68	3	30	9	47	1	7
Razem	24	125	13	130	21	110	22	157

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ było to pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

Tabela 19. Jak spędzasz wolny czas?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Spędzam sam	5	26	2	20	1	5	2	14
Oglądam telewizję	13	68	6	60	4	21	4	28
Gram na komputerze	10	52	3	30	2	11	-	-
Czytam książki	10	52	4	40	3	16	4	28
Uprawiam sport	13	68	4	40	10	52	5	36
Spędzam czas z koleżankami/kolegami	12	63	6	60	13	68	12	86
Spędzam czas z rodzicami	13	68	5	50	4	21	10	71
Uczę się	11	58	6	60	5	26	3	21
Inne	6	31	2	20	1	5	2	14
Razem	93	486	37	380	43	225	42	298

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ było to pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru.

1. Najchętniej i najczęściej uczniowie wolny czas spędzają z kolegami czy koleżankami, oglądając telewizję

2. *Równie popularną formą spędzania wolnego czasu jest uprawianie sport, nauka i czas spędzony z rodzicami.*
3. *Ulubioną formą spędzania czasu wolnego jest czytanie książek wśród ankietowanych.*

Tabela 20. Czy uważasz, że jesteś szczęśliwy?

Odpowiedzi	Klasa IV		Klasa VI		Klasa VII		Klasa VIII	
	N=19	%	N=10	%	N=19	%	N=14	%
Tak	12	63	8	80	13	68,5	8	57
Raczej tak	7	37	1	10	5	26,5	5	36
Nie	-	-	-	-	-	-	-	-
Raczej nie	-	-	1	10	1	5	1	7
Razem	19	100	10	100	19	100	14	100

1. *Zdecydowana większość badanej młodzieży stwierdza, że jest szczęśliwa.*
2. *Pojawiły się jednak odpowiedzi uczniów klas VI-VIII które wykazują, że nie wszyscy są szczęśliwi.*

Rekomendacje:

- należy informować uczniów poprzez programy profilaktyczne oraz pogadanki o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające.
- należy pracować z młodzieżą (organizować dodatkowe zajęcia) Niezbędnym elementem oddziaływań powinno być wdrażanie programów profilaktycznych.
- wykształcać u uczniów umiejętności asertywnego mówienia NIE w sytuacji presji środowiska rówieśniczego.
- przestrzegać młodzież przed negatywnymi skutkami nałogów.
- kontynuacja zadań z priorytetów związanych z bezpieczeństwem i profilaktyką uzależnień.
- zorganizować spotkania uczniów klas IV- VIII z osobą do spraw uzależnień.
- należy zachęcać rodziców do większego zainteresowania się problemami własnych dzieci.
- należy prac z młodzieżą (organizowanie dodatkowych zajęć, tworzenie konstruktywnych grup młodzieżowych). Niezbędnym elementem oddziaływań powinno być wdrażanie programów profilaktycznych